Publicatieblad
van de Europese Unie

NL
C-serie

C/2025/4001

20.8.2025

AANBEVELING VAN DE RAAD

van 8 juli 2025

inzake het economisch, sociaal, werkgelegenheids-, structuur- en begrotingsbeleid van Zweden

(C/2025/4001)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 121, lid 2, en artikel 148, lid 4,

Gezien Verordening (EU) 2024/1263 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2024 betreffende de doeltreffende coördinatie van het economisch beleid en betreffende het multilaterale begrotingstoezicht en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad ([1]), en met name artikel 3, lid 3,

Gezien Verordening (EU) nr. 1176/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 november 2011 betreffende de preventie en correctie van macro-economische onevenwichtigheden ([2]), en met name artikel 6, lid 1,

Gezien de aanbeveling van de Europese Commissie,

Gezien de resoluties van het Europees Parlement,

Gezien de conclusies van de Europese Raad,

Gezien het advies van het Comité voor de werkgelegenheid,

Gezien het advies van het Economisch en Financieel Comité,

Gezien het advies van het Comité voor sociale bescherming,

Gezien het advies van het Comité voor de economische politiek,

Overwegende hetgeen volgt:

Algemene overwegingen

(1) Verordening (EU) 2024/1263, die op 30 april 2024 in werking is getreden, bevat de doelstellingen van het kader voor economische governance, dat erop gericht is gezonde en houdbare overheidsfinanciën en duurzame en inclusieve groei en veerkracht te bevorderen door middel van hervormingen en investeringen, en buitensporige overheidstekorten te voorkomen. De verordening bepaalt dat de Raad en de Commissie in de context van het Europees Semester multilateraal toezicht uitoefenen overeenkomstig de doelstellingen en vereisten van het VWEU. Het Europees Semester omvat met name de opstelling van en het toezicht op de uitvoering van landspecifieke aanbevelingen. De verordening bevordert ook de nationale verantwoordelijkheid voor het begrotingsbeleid en benadrukt de focus op de middellange termijn, in combinatie met een doeltreffendere en coherentere handhaving. Elke lidstaat moet bij de Raad en de Commissie een nationaal budgettair-structureel plan voor de middellange termijn indienen met zijn budgettaire, hervormings- en investeringstoezeggingen, over een periode van vier of vijf jaar, afhankelijk van de duur van de nationale legislatuurperiode. Het netto-uitgavenpad ([3]) in die plannen voor de middellange termijn moet voldoen aan de voorwaarden van de verordening, met inbegrip van de vereisten om de overheidsschuld aan het einde van de aanpassingsperiode op een plausibel neerwaarts pad te brengen of te houden of op een prudent niveau onder 60 % van het bruto binnenlands product (bbp) te houden en om het overheidstekort op middellange termijn onder de in het Verdrag vastgelegde referentiewaarde van 3 % van het bbp te brengen en/of te houden. Indien een lidstaat zich overeenkomstig de criteria van de verordening verbindt tot relevante hervormingen en investeringen, kan de aanpassingsperiode met maximaal drie jaar worden verlengd.

([1]) PB L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) PB L 306 van 23.11.2011, blz. 25. ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.
([3]) Netto-uitgaven zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 2, van Verordening (EU) 2024/1263: de overheidsuitgaven ongerekend: i) rente-uitgaven; ii) discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde; iii) uitgaven voor programma's van de Unie die volledig met inkomsten uit Uniefondsen worden gefinancierd; iv) nationale uitgaven voor medefinanciering van door de Unie gefinancierde programma's; v) cyclische elementen van de uitgaven voor werkloosheidsuitkeringen, en vi) eenmalige en andere tijdelijke maatregelen.

(2) Verordening (EU) 2021/241 van het Europees Parlement en de Raad ([4]), waarbij de herstel- en veerkrachtfaciliteit ("de RRF") is ingesteld, is op 19 februari 2021 in werking getreden. De RRF biedt de lidstaten financiële ondersteuning voor de uitvoering van hervormingen en investeringen, en biedt door de Unie gefinancierde budgettaire stimulansen. Conform de prioriteiten van het Europees Semester voor de coördinatie van het economisch beleid, stimuleert de RRF het economisch en sociaal herstel alsmede duurzame hervormingen en investeringen, met name om de groene en de digitale transitie te bevorderen en de economieën van de lidstaten veerkrachtiger te maken. Zij helpt ook de overheidsfinanciën te versterken en de groei en werkgelegenheid op middellange en lange termijn te stimuleren, de territoriale cohesie binnen de Unie te verbeteren en de verdere uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten te ondersteunen.

(3) Verordening (EU) 2023/435 van het Europees Parlement en de Raad ([5]) ("de REPowerEU-verordening"), die op 27 februari 2023 is vastgesteld, heeft tot doel de Unie geleidelijk onafhankelijker te maken van de invoer van Russische fossiele brandstoffen. Dat draagt bij tot de energiezekerheid en de diversificatie van de energievoorziening van de Unie en vergroot het gebruik van hernieuwbare energiebronnen, de opslagcapaciteit voor energie en de energie-efficiëntie. Zweden heeft een nieuw REPowerEU-hoofdstuk toegevoegd aan zijn nationale herstel- en veerkrachtplan om belangrijke hervormingen en investeringen te financieren die de REPowerEU-doelstellingen helpen verwezenlijken.

(4) Op 28 mei 2021 heeft Zweden overeenkomstig artikel 18, lid 1, van Verordening (EU) 2021/241 zijn herstel- en veerkrachtplan ingediend bij de Commissie. Op grond van artikel 19 van die verordening heeft de Commissie de relevantie, doeltreffendheid, efficiëntie en samenhang van het herstel- en veerkrachtplan beoordeeld overeenkomstig de in bijlage V opgenomen beoordelingsrichtsnoeren. Op 4 mei 2022 heeft de Raad zijn uitvoeringsbesluit tot goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan voor Zweden vastgesteld ([6]), dat op 9 november 2023 is gewijzigd op grond van artikel 18, lid 2, om de maximale financiële bijdrage voor niet-terugbetaalbare financiële steun bij te werken en het REPowerEU-hoofdstuk erin op te nemen ([7]). De tranches worden vrijgegeven als de Commissie overeenkomstig artikel 24, lid 5, verklaart dat Zweden de desbetreffende in het uitvoeringsbesluit van de Raad vastgelegde mijlpalen en streefdoelen op bevredigende wijze heeft verwezenlijkt. Voor een bevredigende verwezenlijking is vereist dat de verwezenlijking van eerdere mijlpalen en streefdoelen voor dezelfde hervorming of investering niet is teruggedraaid.

(5) Op 21 januari 2025 heeft de Raad op aanbeveling van de Commissie een aanbeveling tot goedkeuring van het nationaal budgettair-structurele plan voor de middellange termijn van Zweden aangenomen ([8]). Het plan is ingediend overeenkomstig artikel 11 en artikel 36, lid 1, punt a), van Verordening (EU) 2024/1263, bestrijkt de periode van 2025 tot en met 2028, en stelt een budgettaire beperking vast in de vorm van een maximaal groeipercentage van de netto-uitgaven over vier jaar.

(6) Op 26 november 2024 heeft de Commissie op grond van Verordening (EU) nr. 1176/2011 het waarschuwingsmechanismeverslag 2025 goedgekeurd, waarin zij Zweden noemt als een van de lidstaten waarvoor een diepgaande evaluatie nodig is. De Commissie heeft ook een aanbeveling aangenomen voor een aanbeveling van de Raad over het economisch beleid van de eurozone, en een voorstel gedaan voor het gezamenlijk verslag over de werkgelegenheid voor 2025, waarin de uitvoering van de werkgelegenheidsrichtsnoeren en de beginselen van de Europese pijler van sociale rechten wordt geanalyseerd. De Raad heeft de aanbeveling over het economisch beleid van de eurozone ([9]) aangenomen op 13 mei 2025 en het gezamenlijk verslag over de werkgelegenheid op 10 maart 2025.

(7) Op 29 januari 2025 heeft de Commissie het kompas voor concurrentievermogen gepubliceerd, een strategisch kader dat de komende vijf jaar het mondiale concurrentievermogen van de EU moet stimuleren. Daarin worden de drie transformatieve voorwaarden voor duurzame economische groei vastgesteld: i) innovatie; ii) decarbonisatie en concurrentievermogen, en iii) veiligheid. Om de innovatiekloof te dichten, streeft de EU ernaar industriële innovatie

([4]) Verordening (EU) 2021/241 van het Europees Parlement en de Raad van 12 februari 2021 tot instelling van de herstel- en veerkrachtfaciliteit (PB L 57 van 18.2.2021, blz. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([5]) Verordening (EU) 2023/435 van het Europees Parlement en de Raad van 27 februari 2023 tot wijziging van Verordening (EU) 2021/241 wat betreft REPowerEU-hoofdstukken in herstel- en veerkrachtplannen en tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1303/2013, (EU) 2021/1060 en (EU) 2021/1755 en Richtlijn 2003/87/EG (PB L 63 van 28.2.2023, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

([6]) Uitvoeringsbesluit van de Raad van 4 mei 2022 betreffende de goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan voor Zweden (doc. ST 7772/22 + ADD 1).

([7]) Uitvoeringsbesluit van de Raad van 9 november 2023 tot wijziging van het Uitvoeringsbesluit van 4 mei 2022 betreffende de goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan voor Zweden (doc. ST 14474/23).

([8]) Aanbeveling van de Raad van 21 januari 2025 tot goedkeuring van het nationaal budgettair-structureel plan voor de middellange termijn van Zweden (PB C, C/2025/644, 10.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/644/oj).

([9]) Aanbeveling van de Raad van 13 mei 2025 over het economisch beleid van de eurozone (PB C, C/2025/2782, 22.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

te stimuleren, de groei van start-ups te ondersteunen door middel van initiatieven zoals de EU-strategie voor start-ups en scale-ups, en de invoering van geavanceerde technologieën zoals artificiële intelligentie en kwantumcomputing te bevorderen. Met het oog op een groenere economie heeft de Commissie een alomvattend actieplan voor betaalbare energie en een Clean Industrial Deal uiteengezet, opdat de overgang naar schone energie kosteneffectief en concurrentievriendelijk blijft, met name voor energie-intensieve sectoren, en een motor is voor groei. Om buitensporige afhankelijkheden te verminderen en de veiligheid te vergroten, zet de Unie zich in voor sterkere mondiale handelspartnerschappen, gediversifieerde toeleveringsketens en een veilige toegang tot kritieke grondstoffen en schone energiebronnen. Die prioriteiten worden geschraagd door horizontale katalysatoren, namelijk vereenvoudiging van de regelgeving, verdieping van de eengemaakte markt, financiering van het concurrentievermogen en een spaar- en investeringsunie, bevordering van vaardigheden en hoogwaardige banen, en een betere coördinatie van het EU-beleid. Het kompas voor concurrentievermogen is afgestemd op het Europees Semester en zorgt ervoor dat het economisch beleid van de lidstaten in overeenstemming is met de strategische doelstellingen van de Commissie, waarbij een uniforme aanpak van economische governance wordt opgezet ter bevordering van duurzame groei, innovatie en veerkracht in de Unie.

(8) In 2025 blijft het Europees Semester voor coördinatie van het economisch beleid zich ontwikkelen naast de uitvoering van de RRF. De volledige uitvoering van de herstel- en veerkrachtplannen blijft essentieel voor de verwezenlijking van de beleidsprioriteiten in het kader van het Europees Semester, aangezien de plannen helpen bij het doeltreffend aanpakken van alle of een aanzienlijk deel van de problemen die zijn aangehaald in de relevante landspecifieke aanbevelingen van de afgelopen jaren. Deze landspecifieke aanbevelingen blijven evenzeer van belang voor de beoordeling van gewijzigde herstel- en veerkrachtplannen overeenkomstig artikel 21 van Verordening (EU) 2021/241.

(9) Op 4 juni 2025 heeft de Commissie het landverslag 2025 voor Zweden gepubliceerd. Daarin is de vooruitgang beoordeeld die Zweden heeft geboekt bij de uitvoering van de relevante landspecifieke aanbevelingen en is de balans opgemaakt van de uitvoering door Zweden van het herstel- en veerkrachtplan. Op basis van die analyse zijn in het landverslag de dringendste uitdagingen voor Zweden in kaart gebracht. Ook is daarin de vooruitgang beoordeeld die Zweden heeft geboekt bij de uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten en bij de verwezenlijking van de kerndoelen van de Unie voor 2030 inzake werkgelegenheid, vaardigheden en vermindering van armoede en sociale uitsluiting, alsook bij de verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties.

(10) De Commissie heeft uit hoofde van artikel 5 van Verordening (EU) nr. 1176/2011 een diepgaande evaluatie uitgevoerd voor Zweden. De belangrijkste bevindingen van de beoordeling door de Commissie van macro-economische kwetsbaarheden voor Zweden voor de toepassing van die verordening zijn gepubliceerd op 13 mei 2025. ([10]) De Commissie heeft op 4 juni 2025 geconcludeerd dat Zweden wordt geconfronteerd met macro-economische onevenwichtigheden. Met name de kwetsbaarheden in verband met de vastgoedmarkt en de hoge particuliere schuld blijven relevant, ondanks een recente matiging, en de vastgestelde kwetsbaarheden blijven bestaan zolang er geen krachtige actie wordt ondernomen. Ondanks een zekere matiging behoren de schuldquote van huishoudens en die van bedrijven nog steeds tot de hoogste in de EU, terwijl de huizenprijzen nominaal stabiel zijn gebleven, maar nog steeds overgewaardeerd zijn. De krappere financiële omstandigheden hebben ook geleid tot een terugval van de woningbouw en extra druk op de uitgaven van huishoudens en bedrijven, en de financiële sector blijft sterk blootgesteld aan de vastgoedsector, met inbegrip van commercieel vastgoed. Er is beperkte vooruitgang geboekt op beleidsgebied. Het beleid blijft de met schulden gefinancierde aankoop van woningen bevorderen, terwijl het tekort aan woningen blijft bestaan. Het belastingstelsel stimuleert nog steeds met schulden gefinancierd huiseigenaarschap, doordat een aanzienlijk deel van de hypotheekrentebetalingen van de belasting kan worden afgetrokken. Met maatregelen voor een groter woningaanbod in de toekomst zou de stijging van de huizenprijzen kunnen worden getemperd. Deze maatregelen zijn echter geen vervanging voor hervormingen die de belangrijkste aanjagers van de schuldenlast van huishoudens aanpakken. De huurmarkt is nog niet hervormd. Deze kwetsbaarheden kunnen verergeren indien de met schulden gefinancierde aankoop en de overwaardering van woningen weer toenemen als gevolg van een versoepeling van de macroprudentiële maatregelen, die blijkbaar wordt overwogen, bovenop gunstigere financieringsvoorwaarden.

Beoordeling van het jaarlijks voortgangsverslag

(11) Op 21 januari 2025 heeft de Raad voor Zweden de volgende maximale groeipercentages van de netto-uitgaven aanbevolen: 4,0 % in 2025, 4,4 % in 2026, 4,4 % in 2027 en 4,6 % in 2028. Deze percentages stemmen overeen met de maximale cumulatieve groeipercentages die zijn berekend op basis van referentiejaar 2023, namelijk 10,7 % in 2025, 15,5 % in 2026, 20,6 % in 2027 en 26,1 % in 2028. Op 30 april 2025 heeft Zweden zijn jaarlijkse voortgangsverslag ([11]) ingediend over de naleving van de aanbevolen maximale groeipercentages van de netto-uitgaven en de uitvoering van hervormingen en investeringen als antwoord op de belangrijkste uitdagingen zoals benoemd in de landspecifieke aanbevelingen in het kader van het Europees Semester. Het jaarlijkse

([10]) SWD(2025) 124 final.
([11]) De jaarlijkse voortgangsverslagen 2025 zijn beschikbaar op: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

voortgangsverslag weerspiegelt ook de halfjaarlijkse verslaglegging van Zweden over de vooruitgang bij de verwezenlijking van zijn herstel- en veerkrachtplan overeenkomstig artikel 27 van Verordening (EU) 2021/241.

(12) De Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne en de gevolgen daarvan zijn een existentiële uitdaging voor de Europese Unie. De Commissie heeft aanbevolen de nationale ontsnappingsclausule van het stabiliteits- en groeipact op gecoördineerde wijze te activeren ter ondersteuning van de inspanningen van de EU om tot een snelle en aanzienlijke verhoging van de defensie-uitgaven te komen, en dit voorstel is door de Europese Raad van 6 maart 2025 positief ontvangen.

(13) Op basis van door Eurostat gevalideerde gegevens ([12]) is het overheidstekort van Zweden van 0,8 % van het bbp in 2023 toegenomen tot 1,5 % in 2024, terwijl de overheidsschuld is gestegen van 31,6 % van het bbp eind 2023 tot 33,5 % eind 2024. Volgens de berekeningen van de Commissie komen deze ontwikkelingen overeen met een groei van de netto-uitgaven van 6,1 % in 2024. In het jaarlijkse voortgangsverslag raamt Zweden de groei van de netto-uitgaven in 2024 op 6,1 %. Op basis van de ramingen van de Commissie was de begrotingskoers ([13]), die zowel nationaal als door de EU gefinancierde uitgaven omvat, in 2024 expansief (0,7 % van het bbp).

(14) Volgens het jaarlijkse voortgangsverslag wordt in het macro-economische scenario dat aan de begrotingsprognoses van Zweden ten grondslag ligt, uitgegaan van een reële bbp-groei van 2,1 % in 2025, terwijl de GICP-inflatie wordt geraamd op 2,1 % in 2025. Volgens de voorjaarsprognoses 2025 van de Commissie zal het reële bbp in 2025 groeien met 1,1 % en in 2026 met 1,9 %, met een GICP-inflatie van 2,2 % in 2025 en 1,6 % in 2026.

(15) Volgens het jaarlijkse voortgangsverslag zal het overheidstekort naar verwachting dalen tot 1,3 % van het bbp in 2025, terwijl de overheidsschuldquote naar verwachting zal toenemen tot 34,3 % van het bbp eind 2025. Deze ontwikkelingen komen overeen met een groei van de netto-uitgaven van 4,1 % in 2025. In de voorjaarsprognoses 2025 van de Commissie wordt voor 2025 een overheidstekort van 1,5 % van het bbp voorspeld. Volgens de berekeningen van de Commissie komen deze ontwikkelingen overeen met een groei van de netto-uitgaven van 1,7 % in 2025. Dit lagere groeipercentage van de netto-uitgaven in vergelijking met het percentage in het jaarlijks voortgangsverslag weerspiegelt verschillende prognoses van onder meer de beloning van werknemers en sociale overdrachten in natura door marktproducenten. Op basis van de ramingen van de Commissie zal de begrotingskoers, die zowel nationaal als door de EU gefinancierde uitgaven omvat, in 2025 naar verwachting contractief zijn (0,7 % van het bbp). De overheidsschuldquote zal naar verwachting stijgen tot 33,8 % eind 2025.

(16) Volgens de voorjaarsprognoses 2025 van de Commissie zullen in 2025 overheidsuitgaven ten belope van 0,1 % van het bbp worden gefinancierd met niet-terugbetaalbare steun (subsidies) uit de herstel- en veerkrachtfaciliteit, tegenover 0,1 % van het bbp in 2024. Uitgaven die met niet-terugbetaalbare steun uit de herstel- en veerkrachtfaciliteit worden gefinancierd, maken hoogwaardige investeringen en productiviteitsverhogende hervormingen mogelijk, zonder rechtstreekse gevolgen voor het overheidssaldo en de overheidsschuld van Zweden.

(17) De defensie-uitgaven van de overheid in Zweden bedroegen 1,3 % van het bbp in 2021, 1,7 % van het bbp in 2022 en 1,8 % van het bbp in 2023 ([14]). Volgens de voorjaarsprognoses 2025 van de Commissie zullen de defensie-uitgaven naar verwachting uitkomen op 2,3 % van het bbp in 2024 en op 2,5 % van het bbp in 2025. Dit komt overeen met een stijging van 1,2 procentpunten van het bbp ten opzichte van 2021.

(18) Volgens de voorjaarsprognoses 2025 van de Commissie zullen de netto-uitgaven van Zweden toenemen met 1,7 % in 2025 en met 7,9 % in 2024 en 2025 samen. Volgens de voorjaarsprognose 2025 van de Commissie zal de groei van de netto-uitgaven van Zweden in 2025 naar verwachting lager zijn dan de aanbevolen maximale groei, zowel op jaarbasis als wanneer 2024 en 2025 samen worden beschouwd.

(19) Het jaarlijks voortgangsverslag bevat geen begrotingsprognoses voor na 2025. Op basis van de op de afsluitdatum van de prognoses bekende beleidsmaatregelen wordt in de voorjaarsprognoses 2025 van de Commissie uitgegaan van een overheidstekort van 0,8 % van het bbp in 2026. Deze ontwikkelingen komen overeen met een groei van de netto-uitgaven van 2,6 % in 2026. Op basis van de ramingen van de Commissie zal de begrotingskoers, die zowel de

([12]) Euro-indicatoren van Eurostat, 22.4.2025.

([13]) De begrotingskoers wordt afgemeten aan de jaarlijkse verandering in de onderliggende begrotingssituatie van de overheid. Op basis daarvan wordt de economische impuls beoordeeld die uitgaat van het begrotingsbeleid – zowel het op nationaal niveau gefinancierde beleid als het beleid dat uit de EU-begroting wordt gefinancierd. De begrotingskoers wordt gemeten als het verschil tussen i) het groeipotentieel op middellange termijn en ii) de verandering in de primaire uitgaven (discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde niet meegerekend), inclusief de uitgaven gefinancierd door niet terug te betalen steun (subsidies) uit de herstel- en veerkrachtfaciliteit en andere Uniefondsen.

([14]) Eurostat, overheidsuitgaven via classificatie van overheidsfuncties (COFOG). Als gevolg van methodologische verschillen tussen de COFOG- en NAVO-definities kunnen de uitgaven op basis van de COFOG-definitie afwijken van de uitgaven op basis van de NAVO-definitie.

nationaal gefinancierde als door de EU gefinancierde uitgaven omvat, in 2026 naar verwachting contractief zijn, met 0,4 % van het bbp.De overheidsschuldquote zal volgens de Commissie dalen tot 33,3 % eind 2026.

Belangrijkste beleidsuitdagingen

(20) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt b), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.2 van bijlage V bij die verordening bevat het herstel- en veerkrachtplan een uitgebreide reeks elkaar versterkende hervormingen en investeringen die uiterlijk in 2026 moeten zijn uitgevoerd. Daarvan wordt verwacht dat zij helpen bij het doeltreffend aanpakken van alle of een aanzienlijk deel van de uitdagingen die in de desbetreffende landspecifieke aanbevelingen zijn vastgesteld. Om het concurrentievermogen van Zweden op lange termijn te stimuleren door middel van de groene en de digitale transitie, en tegelijk sociale rechtvaardigheid te waarborgen, is het van essentieel belang om binnen deze krappe termijn de laatste hand te leggen aan de doeltreffende uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan, met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk. In de mededeling van de Commissie NextGenerationEU – De weg naar 2026, die op 4 juni 2025 is goedgekeurd, wordt het toepasselijke tijdschema voor het aflopen van de faciliteit verduidelijkt en worden richtsnoeren verstrekt aan de lidstaten om ervoor te zorgen dat de faciliteit op 31 augustus 2026 maximaal is uitgevoerd; ook wordt erin uiteengezet hoe de herstel- en veerkrachtplannen verder kunnen worden gestroomlijnd en welke belangrijke opties er kunnen worden overwogen bij de herziening van die plannen, en wordt het belang benadrukt van een zorgvuldige gezamenlijke planning in de aanloop naar de indiening van de laatste betalingsverzoeken in 2026. De systematische betrokkenheid van lokale en regionale autoriteiten, sociale partners, het maatschappelijk middenveld en andere relevante belanghebbenden blijft van essentieel belang om te zorgen voor een breed gevoelde verantwoordelijkheid voor de succesvolle uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan.

(21) In Zweden is vaart gezet achter de uitvoering van de cohesiebeleidsprogramma's, die steun uit het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO), het Fonds voor een rechtvaardige transitie (JTF) en het Europees Sociaal Fonds Plus (ESF+) omvatten. Het is belangrijk de inspanningen voort te zetten om ervoor te zorgen dat deze programma's snel worden uitgevoerd en de impact ervan in de praktijk wordt gemaximaliseerd. Zweden onderneemt al actie in het kader van zijn cohesiebeleidsprogramma's om het concurrentievermogen en de groei te stimuleren, en tegelijkertijd de sociale cohesie te versterken. Tegelijkertijd kampt Zweden nog steeds met een aantal uitdagingen, waaronder vaardighedentekorten en discrepanties tussen gevraagde en aangeboden vaardigheden, en kan er ruimte zijn om de regionale groei te bevorderen, rekening houdend met regionale behoeften inzake het concurrentievermogen, de energietransitie en de waterweerbaarheid. Overeenkomstig artikel 18 van Verordening (EU) 2021/1060 moet Zweden – in het kader van de tussentijdse evaluatie van de cohesiebeleidsfondsen – elk programma evalueren en daarbij onder andere rekening houden met de uitdagingen die in de landspecifieke aanbevelingen 2024 in kaart zijn gebracht. In het voorstel van de Commissie van 1 april 2025 ([15]) wordt de termijn voor de indiening van een beoordeling – voor elk programma – van de resultaten van de tussentijdse evaluatie verlengd tot na 31 maart 2025. Het biedt ook flexibiliteit om de uitvoering van programma's te helpen versnellen en de lidstaten te stimuleren middelen van het cohesiebeleid toe te wijzen aan vijf strategische prioritaire gebieden van de Unie, namelijk concurrentievermogen op het gebied van strategische technologieën, defensie, huisvesting, waterweerbaarheid en energietransitie, en aan investeringen in vaardigheden in prioritaire sectoren, terwijl er in ESF+-programma's aandacht blijft gaan naar de meest kwetsbare personen.

(22) Het platform voor strategische technologieën voor Europa (STEP) biedt de mogelijkheid om te investeren in een belangrijke strategische prioriteit van de EU door het concurrentievermogen van de EU te versterken. STEP wordt aangewend via elf bestaande EU-fondsen. De lidstaten kunnen ook bijdragen aan het InvestEU-programma ter ondersteuning van investeringen op prioritaire gebieden. Zweden zou deze initiatieven optimaal kunnen benutten om de ontwikkeling of productie van kritieke technologieën, waaronder schone en hulpbronnenefficiënte technologieën, te ondersteunen.

(23) Naast de economische en sociale uitdagingen die met het herstel- en veerkrachtplan en andere EU-fondsen worden aangepakt, zou Zweden werk moeten maken van de resterende uitdagingen in verband met: i) achteruitgaande schoolprestaties, vooral van leerlingen uit kansarme sociaal-economische milieus of met een migratieachtergrond; ii) vaardighedenkloven, die het grootst zijn voor mensen uit kansarme sociaal-economische milieus of met een migratieachtergrond; iii) hoge particuliere schulden in combinatie met overgewaardeerd vastgoed; iv) reductie van de broeikasgasemissies, en v) capaciteits- en transmissiebeperkingen van het stroomnet die gerelateerd zijn aan de uitrol van hernieuwbare energiebronnen.

([15]) Voorstel voor een VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD tot wijziging van Verordening (EU) 2021/1058 en (EU) 2021/1056 wat betreft specifieke maatregelen voor het aanpakken van strategische uitdagingen in het kader van de tussentijdse evaluatie (COM(2025) 123 final).

(24) Uit de resultaten van het PISA-onderzoek ("Programme for International Student Assessment") van 2022 blijkt dat de achteruitgang van de basisvaardigheden van Zweedse leerlingen, vooral bij wiskunde, sinds 2018 het sterkste is van alle EU-landen. De ondermaatse prestaties op het gebied van basisvaardigheden zijn vooral hoog onder leerlingen met een migratieachtergrond of uit kansarme sociaal-economische milieus, en de toename van ondermaatse prestaties onder leerlingen uit kansarme sociaal-economische milieus is nog hoger. Er is ook sprake van een aanzienlijke prestatiekloof tussen leerlingen die in het land zelf en leerlingen die in het buitenland geboren zijn, en leerlingen met een migratieachtergrond zitten vaker bij elkaar op bepaalde scholen. Leerlingen uit kansarme milieus zijn ook ondervertegenwoordigd op privéscholen, waar leerlingen gemiddeld betere kansen hebben om in aanmerking te komen voor een vervolgstudie. In 2022 had 15 % van alle leerlingen aan het eind van de lagere middelbare school te lage of onvolledige cijfers, waardoor zij niet aan de hogere middelbare school mochten beginnen. Het aanhoudend tekort aan gekwalificeerde leerkrachten, vooral op scholen met veel leerlingen uit kansarme milieus, vormt een risico voor de kwaliteit van het onderwijsstelsel en betekent dat de onderwijsresultaten nog meer achteruitgaan.

(25) Zweden kampt nog steeds met uitdagingen bij de integratie van mensen uit kwetsbare groepen, in het bijzonder mensen met een migratieachtergrond of uit kansarme milieus, in de arbeidsmarkt, alsook bij het dichten van de resterende vaardigheidskloven. In 2023 had Zweden het hoogste werkloosheidscijfer van de EU voor mensen die niet in de EU geboren zijn, waarmee de kloof tussen degenen die buiten de EU geboren zijn en degenen die in Zweden geboren zijn bijzonder hoog blijft. Van de mensen uit kwetsbare groepen die als werkloos zijn geregistreerd, heeft bijna de helft geen middelbaar onderwijs gevolgd en voldoen velen ook niet aan de basisvereisten die nodig zijn om werk te vinden of een studie te volgen, zoals taalvaardigheden. Aangezien een middelbareschooldiploma onontbeerlijk is voor het vinden van werk in Zweden, zijn verdere maatregelen noodzakelijk om leerlingen te steunen bij het volgen van middelbaar, hoger of beroepsonderwijs en -opleiding. Dit zou het aanbod aan geschoolde arbeidskrachten vergroten en daarmee de arbeidsparticipatie, de productiviteitsgroei en het groeipotentieel van de Zweedse economie ondersteunen.

(26) Tekorten aan arbeidskrachten en vaardigheden in voor de groene transitie cruciale sectoren en beroepen, waaronder de productie, de inzet en het onderhoud van nettonultechnologieën, zorgen in Zweden voor knelpunten bij de overgang naar een nettonuleconomie. Er is veel vraag naar engineers en specialisten op het gebied van de groene transitie, met name in het noorden van het land. Voor het terugdringen van het tekort aan vakkrachten en het stimuleren van de inclusiviteit op en de herverdeling van de arbeidsmarkt is het dan ook van cruciaal belang dat de relevantie van het bestaande onderwijs- en opleidingsstelsel voor de arbeidsmarkt wordt verbeterd, zodat het inspeelt op de veranderende behoeften op de arbeidsmarkt, alsook dat gerichte bij- en omscholingsmaatregelen worden genomen.

(27) Hoge particuliere schulden en overgewaardeerde vastgoedprijzen zorgen voor macro-economische onevenwichtigheden waarvoor nog steeds het risico van een ongecontroleerde afbouw bestaat. De huizenprijzen blijven hoog, terwijl het aanbod nog steeds te laag is omdat de bouw van nieuwe woningen achterblijft bij de verwachte vraag. Dit tekort is het gevolg van structurele inefficiënties op de woningmarkt, onder andere door de beperkte concurrentie in de bouwsector als gevolg van markttoegangsbelemmeringen voor kleine en buitenlandse bedrijven en doordat grote projectontwikkelaars betere toegang hebben tot de landvoorraad. De algemene belastingdruk op eigendom blijft relatief laag vanwege een royale belastingaftrek van de hypotheekrente en lage periodieke onroerendgoedbelasting. Het effect van beleidswijzigingen op hypotheekbetalingen na aftrek van belastingen is moeilijk te beoordelen, omdat gegevens over de activa en passiva van individuele huishoudens ontbreken. De beschikbaarheid van dergelijke gegevens zou kunnen leiden tot efficiëntieverbeteringen bij het uitstippelen van beleid, waardoor mogelijk de drempel voor toetreding tot de woningmarkt zou worden verlaagd en de huisvestingslasten gelijkmatiger over de bevolking zouden worden verdeeld. De huurmarkt biedt weinig alternatieven en moet nog steeds worden hervormd om de wachttijden te verkorten en de bouw van huurwoningen te bevorderen. Als het macroprudentieel beleid wordt afgezwakt om de bestaande marktverstoring aan te pakken terwijl de hervormingen nog niet zijn doorgevoerd, kan dat leiden tot hogere huizenprijzen en een hogere schuldenlast voor huishoudens.

(28) Zweden ligt met zijn huidige beleid niet op koers voor het behalen van zijn EU-streefdoelen voor 2030 om de broeikasgasemissies te verminderen. De broeikasgasemissies van het land zijn in 2024 gestegen. Uit verschillende studies van officiële en onafhankelijke instanties komt naar voren dat Zweden met het huidige beleid de klimaatdoelstellingen van de EU voor 2030 bij lange na niet zal halen. Dit is met name te wijten aan recente beleidswijzigingen, waaronder minder verplichtingen om biobrandstoffen bij te mengen en lagere accijnzen op vloeibare brandstoffen. Deze hebben geleid tot een toename van de emissies door het wegvervoer, de voornaamste bron van broeikasgasemissies van fossiele brandstoffen in Zweden.

(29) Wat eindenergieverbruik betreft, is Zweden weliswaar nog steeds de lidstaat met het hoogste aandeel hernieuwbare energie, maar capaciteits- en transmissiebeperkingen van het stroomnet kunnen de verdere uitrol van hernieuwbare energiebronnen belemmeren. Het is van groot belang dat deze beperkingen worden weggewerkt, aangezien het eindelektriciteitsverbruik in Zweden in de periode tot 2045 naar verwachting significant zal stijgen door de toegenomen elektrificatiebehoeften van industrie en vervoer. Als het onbenutte potentieel voor hernieuwbare energie in Zweden kan worden ontsloten, zou dit de elektrificatie van industrieën in het zuiden van het land ten goede komen, alsook de innovatieve, groene industriële ontwikkelingen en decarbonisatie in het noorden kunnen ondersteunen. Het is ook essentieel om het energieverbruik te verminderen door de energie-efficiëntie te vergroten en zo de koolstofemissies te verlagen en de energiekosten voor huishoudens en ondernemingen in de hand te houden. Wat de energie-efficiëntie betreft, loopt Zweden, gezien het traject van het energieverbruik, het risico dat het nationale streefdoel om de energie-efficiëntie tegen 2030 met 50 % (ten opzichte van 2005) te verhogen, niet wordt gehaald. Met een primair energieverbruik van meer dan 41 Mtoe in 2023 blijft Zweden een van de lidstaten met het hoogste energieverbruik per hoofd van de bevolking.

(30) Er zijn nog steeds verschillende obstakels voor de uitbreiding van de productiecapaciteit voor hernieuwbare energie van het land. Onvoorspelbare vergunningsprocedures voor offshore- en onshore-windenergie vormen een van die obstakels. Belemmeringen die onder meer voortvloeien uit inefficiënte vergunningsprocedures en vetorechten van gemeenten en defensieautoriteiten, zorgen voor onzekerheid op het gebied van investeringen en voorkomen dat het potentieel van hernieuwbare energiebronnen ten volle wordt benut.

(31) In het licht van de diepgaande evaluatie van de Commissie en haar conclusies betreffende het bestaan van onevenwichtigheden zijn de aanbevelingen op grond van artikel 6 van Verordening (EU) nr. 1176/2011 in aanbeveling 5 weergegeven. Het in aanbeveling (5) bedoelde beleid draagt bij tot het aanpakken van kwetsbaarheden in verband met de vastgoedmarkt en de hoge particuliere schulden,

BEVEELT AAN dat Zweden in 2025 en 2026 de volgende acties onderneemt:

1. de totale defensie- en veiligheidsuitgaven en -gereedheid vergroten en tegelijkertijd de schuldhoudbaarheid waarborgen, in overeenstemming met de conclusies van de Europese Raad van 6 maart 2025; zich houden aan de maximumgroeipercentages van de netto-uitgaven die op 21 januari 2025 door de Raad zijn aanbevolen;

2. met het oog op de toepasselijke termijnen voor de tijdige voltooiing van de hervormingen en investeringen overeenkomstig Verordening (EU) 2021/241, zorgen voor een doeltreffende uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan, met inbegrip van het REPowerEU-hoofdstuk; de uitvoering van de cohesiebeleidsprogramma's (EFRO, JTF, ESF+) versnellen, in voorkomend geval voortbouwend op de mogelijkheden die de tussentijdse evaluatie biedt; de EU-instrumenten, met inbegrip van de kansen die worden geboden door het programma InvestEU en het platform voor strategische technologieën voor Europa, optimaal benutten om het concurrentievermogen te verbeteren;

3. ervoor zorgen dat de broeikasgasemissiereductiedoelstellingen worden verwezenlijkt, met name door de emissies van het wegvervoer te verminderen; de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen verminderen door de uitrol van hernieuwbare energiebronnen te versnellen, onder meer door energietransmissienetten uit te breiden en te moderniseren en door de energie-efficiëntie te verbeteren; de vergunningsprocedures voor de uitrol van hernieuwbare energiebronnen versnellen en stroomlijnen, met name voor offshore- en onshore-windenergie, en het intrekken van verleende vergunningen vermijden;

4. de onderwijsprestaties verbeteren, ook van leerlingen uit kansarme sociaal-economische milieus of met een migratieachtergrond, door het aanhoudend tekort aan gekwalificeerde leerkrachten aan te pakken, gelijke toegang tot het onderwijsstelsel te waarborgen en de doorstroom van leerlingen naar het hoger middelbaar onderwijs verder te ondersteunen; de vaardigheden van de beroepsbevolking ontwikkelen, met name die van mensen uit kansarme sociaal-economische milieus of met een migratieachtergrond, door middel van gerichte beleidsmaatregelen om hun integratie op de arbeidsmarkt te verbeteren;

5. de efficiëntie van de huizenmarkt verbeteren, onder meer door hervormingen op de huurmarkt door te voeren; investeringen in de woningbouw bevorderen om de meest urgente tekorten terug te dringen; structurele belemmeringen wegnemen om woningbouw te faciliteren; risico's in verband met de hoge schuldenlast van huishoudens aanpakken door de hypotheekrenteaftrek geleidelijk te verlagen of door de periodieke onroerendgoedbelasting te verhogen, en tegelijkertijd passende instrumenten ontwikkelen om beleid beter te evalueren en gerichter te maken; macroprudentiële maatregelen aanhouden.

Gedaan te Brussel, 8 juli 2025.

Voor de Raad

De voorzitter

S. LOSE